

Zápis zo stretnutia

19/06/2020

Názov: Stretnutie k problematike INSPIRE

Miesto: Webex

Účastníci stretnutia:

ŠÚSR: P. Vadovič, R. Grác, L. Vanišová, A. Schittenhelm, C. Majtánová

MŽP: M. Tuchyňa

Bod 1 – Úvod:

Predstavenie problematiky INSPIRE – definovanie hlavných problémov a úloh v zmysle participácie ŠÚSR ako povinnej osoby v zmysle Zákona š.3/2010 o národnej infraštruktúre pre priestorové informácie, §3, písm. 1a. Z. z. a Vyhlášky č. 12/2017 Z. z.

Smernica INSPIRE definuje legislatívne požiadavky v rámci EU, pričom v podmienkach SR bola transformovaná do Zákona o NIPI a príslušnej vyhlášky. Nosná oblasť vymedzujúca povinnosti voči povinným osobám, kam patrí aj ŠÚSR, pozostáva z niekoľkých oblastí:

- 1) Metaúdaje: ako by mali byť dáta a služby popísané.
- 2) Interoperabilita: technické odporúčania pre harmonizáciu súborov údajov
- 3) Sieťové služby: definujú, ako by mali byť dáta zdieľané prostredníctvom API
- 4) Podmienky zdieľania: zdokumentovanie licenčných podmienok
- 5) Monitoring a reporting: ako by mali členské štáty informovať EK podľa INSPIRE roadmap

Z významového hľadiska sú v rámci 32 INSPIRE tém definované oblasti, z ktorých niektoré spadajú do pôsobnosti ŠÚSR. Podľa kompetenčného zákona ŠÚSR zodpovedá za:

- a) *Téma III.1: Štatistické jednotky (pozn. ŠÚSR využíva priestorové dáta o. i. z GKÚ, SAŽP a ďalších)*
- b) *Téma III.10: Priestorové rozmiestnenie obyvateľstva – demografia.*

Výhľadovo bude potrebné analyzovať aj prekryv s témami:

- c) *Téma III.5: Ľudské zdravie a bezpečnosť (v súčinnosti s rezortom Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky)*
- d) *Téma III.20: Zdroje energie (v súčinnosti s rezortmi Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky a MŽP).*

Cieľom smernice INSPIRE je nastaviť pravidlá tak, aby údaje vytvárané v rámci verejného sektora boli štandardizované, čo je definované v rámci dátového modelu INSPIRE. Týmto spôsobom je definovaný obsahový rozmer, t. j. čo by malo byť z hľadiska poskytovania údajov zabezpečené.

Úlohy vyplývajúce z bodu 1:

- 1) Oboznámiť sa s príslušnými dátovými modelmi.
- 2) Zistiť, či sa priestorové a nepriestorové objekty definované v dátovej špecifikácii príslušnej témy u nás (ŠÚSR) nachádzajú. Ktoré z nich áno, ktoré nie a zistiť formu priestorovej reprezentácie (NUTS, LAU, GRID, atď.).
- 3) V zmysle priestorového vymedzenia na základe NUTS klasifikácie zistiť, či vieme aj k týmto priestorovým NUTS jednotkám/klasifikácii nájsť aj atribútové údaje, ktoré sa v danom dátovom modeli nachádzajú a či ich vieme na túto klasifikáciu aj napojiť.

Bod 2) Technické rozhranie:

Technické zabezpečenie publikovania zobrazovacích služieb je momentálne možné prostredníctvom ArcGIS servera. Spočiatku ŠÚSR zváži možnosť pre tento účel využiť GIS server vo vládnom cloude primárne určený pre Census (kým neprebehne migrácia interného GIS prostredia do VC – v štádiu riešenia).

V rámci zobrazovacích/ukladacích služieb (WMS/WFS) je pre každý dátový zdroj (službu) potrebné vytvoriť tri metazáznamy:

- a) Metazáznam pre dataset
- b) Metazáznam pre zobrazovaciu službu
- c) Metazáznam pre ukladaciu službu

Vychádza sa z predpokladu, že za každú tému bude mať ŠÚSR konsolidovanú vrstvu za Slovensko a k tomuto dátovému zdroju sa vytvoria príslušné metazáznamy.

MŽP poskytne súčinnosť pri vyplňovaní metazáznamov v prostredí RPI aby prešli validáciou na európsky geoportál.

Odporúčaný postup a vyplývajúce úlohy:

- 1) V prvom kroku vypublikovať/poskytnúť MŽP NUTS polygóny za účelom zistenia v akej štruktúre máme dáta. Následne sa zamerať na atribútovú časť a pristúpiť k harmonizácii podľa dátového modelu.

Vrstvu NUTS máme ako 1 geodatabázu, ktorá obsahuje jednotlivé úrovne. Odporúča sa vypublikovať ako jednu WFS službu, ktorá bude mať 5 vrstiev. Takýmto spôsobom bude zabezpečená zobrazovacia a ukladacia služba.

- 2) Časť vyžadujúca detailnú analýzu na strane data modelera a súčinnosť doménového experta, ktorý pozná štruktúru dát a ako sú spravované v mieste ich zdroja. Je potrebná doménová expertíza (možnosť využiť grantové výzvy (PA7/PA8 – potrebné pozrieť detailné zameranie výziev). Podávanie grantových výziev je do 15/09/2020.
- 3) Zistiť interné personálne možnosti zabezpečenia na strane ŠÚSR, z hľadiska agendy a schopnosti, ktorí sú schopní analyzovať tieto dátové modely a zistiť či týmito dátami disponujeme. Je možnosť uchádzať sa o grantový výzvu s asistenciou MŽP. Dôležitosť znalosti

filozofie a logiky požiadaviek INSPIRE dátového modelu. MŽP vie prípadne alokovať/identifikovať ľudí pre tento účel.

Ukladacie služby vypublikovať ako WFS. MŽP v prípade používania posledných verzií ArcGIS servera Esri WFS eviduje problémy pri naplnení INSPIRE požiadaviek pre sieťové služby (vrátane problémov s ich validáciou prostredníctvom INSPIRE referenčného validátora a ich dostupnosťou cez EU geoportál). Momentálne však je potrebné najprv predmetné služby vypublikovať a následne bude možné v spolupráci s MŽP hľadať najvhodnejšie riešenie.

Na strane Európskej Komisie sú v súčasnosti podporované aktivity na overenie a adopciu štandardov, umožňujúcich jednoduchšie a lepšie zdieľanie priestorových údajov prostredníctvom alternatívnych aplikačno – programových rozhraní (OGC API – Features, OGC Sensor Things API¹). Komisia rozbieha skupinu pre účely otestovania týchto štandardov. MŽP plánuje tento rok urobiť pilotnú implementáciu tejto služby aj na dátach patriacich do gescie ŠÚSR.

MŽP navrhlo ŠÚSR vyjadriť záujem participovať na tomto pilot-e. Participácia by prakticky spočívala na úvod len v rovine poskytnutia NUTS ako WFS a prípadne niekoľko atribútov sprístupniť cez nové rozhrania za účelom zistiť využiteľnosť v porovnaní s požiadavkami INSPIRE (inovatívny priestor s perspektívou využívania služieb do budúcnosti).

- 4) MŽP pošle podklady k pilot-u a ŠÚSR následne vyjadrí prípadný záujem o spoluprácu.

Bod 3) Nominácia člena Koordinačnej rady NIPI

Stanovil sa nový člen KR NIPI za ŠU SR – najbližšieho stretnutia (telekonferencie) sa zúčastní p. Vadovič. Termín bude upresnený, MŽP predpokladá 26/06, 29/06, alebo 30/06. MŽP vyjadriло potrebu zastúpenia ŠÚSR.

¹ https://inspire.ec.europa.eu/sites/default/files/api4inspire_webinar.pdf